

Kansainvälisessä työvaihdossa varjostamassa

Tuulevi Ovaska

Kuopion yliopisto on muutaman vuoden ajan tarjonnut mahdollisuuden myös muulle henkilökunnalle kuin opettajille ja tutkijoille hakeutua viiden työpäivän mittaiseen Erasmus-vaihtoon joko toiseen eurooppalaiseen yliopistoon tai muuhun organisaatioon. Toukokuussa 2009 sain mahdollisuuden vieraillla Istituto Superiore di Sanitassa (ISS) Roomassa, Italiassa. ISS:ssa minun oli mahdollista tutustua paitsi Italian terveystieteellisen keskuskirjaston toimintaan dokumentaatio- ja julkaisuutoimintaan. Vaihtoviikkoni työskentelyperiaatteena oli ns. work shadowing tai job shadowing; käsitettä on suomeksi ilmaistu ainakin termeillä työnseuranta ja (kollegiaalinen) varjostaminen.

Kansanterveystiedon tieteellinen keskus - ISS

Istituto Superiore di Sanita (ISS) on Italian kansallisten terveyspalveluiden tekninen ja tieteellinen keskus, jonka toimintoihin kuuluvat tutkimus, kliiniset hoitotutkimukset, kansanterveyden valvonta ja koulutus. Instituutti toimii yhteistyössä muiden kansanterveyteen liittyvien organisaatioiden, kuten terveysministeriön, paikallisten terveysviranomaisten ja sairaaloiden kanssa.

ISS:n toimii myös kansanterveystiedon kansallisena keskuksena. Sen toimenkuvaan kuuluu niin kansallisen kuin kansainvälisenkin tason yhteistyö terveys- ja tutkimusprojekteissa. Instituutissa on useita tutkimusosastoja, kuten neurotieteiden, ympäristöterveyden ja tartuntatautien osastot. Lisäksi se toimii usealla alalla kansallisena keskuksena (AIDS, terveydenedistäminen, elintarviketurvallisuus ja -valvonta, elinsiirrot).

Dokumentaatio-, kirjasto- ja julkaisuutoimintojen yksikkö (SIDBAE), jonka vieraana viikkoni vietin, kuuluu puolestaan instituutin tukiyksiköihin. Kirjasto palvelee ensisijaisesti instituutin noin 700 tutkijaa, mutta on avoinna myös ulko-

Kuvaaja: Tuulevi Ovaska

Kansalliskirjaston 50 000 m² rakennus on avattu tammikuussa 1975.

Kuvaaja: Tuulevi Ovaska

Julkaisuyksikön henkilökuntaa.

puolisille. Kirjasto on Italian lääke- ja terveystieteellinen keskuskirjasto sekä Italian WHO-dokumentaatiokeskus. Kirjaston kokoelmiin kuuluu yli 9000 sarjajulkaisua (suurin osa nykyisin elektronisina) ja noin 200 000 monografiaa.

Julkaisutoiminta ja -arkisto kirjaston yhteydessä

Kiinnostukseni kohteena oli erityisesti ISS:n julkaisutoiminta. ISS:n julkaisuyksikkö tuottaa tiedotusmateriaalia, mutta julkaisee myös tieteellistä lehteä sekä erilaisia raporttisarjoja. Lisäksi se ylläpitää julkaisurekisteriä ja on parhaillaan käynnistämässä julkaisuarkistoa.

Julkaisuyksikkö julkaisee tieteellistä neljä kertaa vuodessa ilmestyvää tieteellistä lehteä *Annali dell'Istituto Superiore di Sanita*, joka nimestään huolimatta on (joitakin italiankielisiä kirja-arvioita lukuun ottamatta) englanninkielinen, sekä ”uutislehteä” *Notiziario dell'Istituto Superiore di Sanita*, raporttisarjaa *ISTISAN*, konferenssijulkaisuja, erilaisia luetteluita, bibliografioita, hakemistoja jne., oppimateriaaleja sekä erilaisia lehtisiä. Julkaisut ilmestyvät sekä painettuina että elektronisina. Kohdeyleisöstä riippuen ne ovat

joko englannin-, italian- tai kaksikielisiä.

Sain siis vierailullani tilaisuuden perehtyä toimintaan, joka ei ole varsinaisesti kirjastotyötä, mutta läheisesti liittyy siihen. Myös dokumentaatioyksikössä tehtävä sanastotyö kiinnosti; samoin se, miten instituutissa terveydenhuollon ammattilaisten täydennyskoulutus ja näyttöön perustuvan terveydenhuollon edistäminen on organisoitu.

Muita kirjastoja

ISS:ssa varjostamisen lisäksi tein kirjastovierailuja, joista yksi oli koko päivän visiitti FAO:n (Food and Agriculture Organization of the United Nations) kirjastoon (David Lubin Memorial Library), jossa sain myös mahdollisuuden seurata open source -kirjastojärjestelmän (KOHA Library Management System) esittelyä ja kuulla sen implementointikokemuksista. Lyhyemmin vierailin *Accademia Nazionale delle Scienze* kirjastossa Villa Torloniassa ja Italian kansalliskirjastossa (Biblioteca Nazionale Centrale di Roma).

ISS-kontaktihenkilöni Federica Napolitani ja minä kuulumme molemmat *Journal of the European Association for Health Information and*

Kuvaaja: Tuulevi Ovaska

FAO:n kirjastotilat ovat modernit ja avarat.

Kuvaaja: Tuulevi Ovaska

ISS:n kirjaston lehtilukusali.

Libraries (JEAHIL) –lehden toimituskuntaan, joten viikon aikana voimme myös jonkin verran yhdessä työskennellä lehden hyväksi; etenkin kun edessämme oli kesäkuussa EAHIL-workshop, jossa vastasimme siitä, että lehden elokuun numeroon saatiin kaikki tarvittavat sisällöt.

Varjostaminen on tehokasta työskentelyä

Viikon kuluessa varjostin yhteensä yli kymmenen henkilön työtä ja keskustelin lisäksi ainakin tusinan muun kanssa. Kävin heidän kanssaan erittäin antoisia keskusteluja mm. bioetiikasta, koulutuspolitiikasta, open accessista, kirjastoyhteistyöstä, kirjastojen merkityksestä julkaisemisen ja julkaisujen käyttämisen muuttuessa voimakkaasti, kirjastojen taloudesta, web 2.0 ja kirjasto 2.0 -aiheista, tutkijoiden ja terveydenhuoltoalan toimijoiden tiedontarpeista.

Suosittelen vaihtoa ja varjostamista kaikille, jotka haluavat laajentaa työhönsä ja ammattiinsa liittyviä näkökulmia sekä oppia uutta. Tietämyksen jakaminen eurooppalaisten kollegoiden kanssa on tärkeää ja edistää niin opetusta, tutkimusta kuin yhteiskunnallista vaikuttavuuttakin. 📖

Lisätieto:

<http://www.iss.it>

Kuvaaja: Tuulevi Ovaska

Kirjoittaja FAO:n henkilöstöruokalan kattoterassilla, josta on upeat näkymät.

<http://www.fao.org/library/index.htm>
<http://www.bnrcrm.librari.beniculturali.it>
<http://www.academiaxl.it/home.php>
<http://www.eahil.net/journal>

Tietoja kirjoittajasta:

Tuulevi Ovaska työskentelee Kuopion yliopiston kirjastossa/KYSin tieteellisessä kirjastossa, informaattikkona ja varajohtajana. email. tuulevi.ovaska@uku.fi